

تأثیر باورها و خانواده اسلامی بر فرایند هویت یابی اسلامی آینده کودکان پیش دبستانی شهر یزد

مرضیه السادات حسینی فهرجی

دبستان پسرانه سید جلیل آیین ساز (شاهد)

Sobhan298@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر بدنبال بررسی تأثیر باورها و خانواده اسلامی بر فرایند هویت یابی اسلامی آینده کودکان پیش دبستانی شهر یزد در سال ۱۳۹۷ می باشد. تحقیق موجود یک تحقیق توصیفی از نوع همبستگی و همچنین از نوع زمینه یابی است. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش کلیه کودکان پیش دبستانی شهر یزد در سال ۱۳۹۷ بودند. حجم نمونه ۱۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس بود. ابزار این پژوهش پرسشنامه سبک زندگی اسلامی کاویانی (۱۳۸۸) بوده است. نتایج این پژوهش با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون نشان داد، نتایج آماری بیانگر این بود که باورها و خانواده اسلامی بر فرایند هویت یابی اسلامی آینده کودکان تأثیر بسزایی می گذارند.

کلید واژه: باورها و خانواده اسلامی، فرایند هویت یابی اسلامی، کودکان پیش دبستانی

مقدمه

اصولاً برای تنظیم و کنترل زندگی، افراد نیازمند رشد یک ساختار ثابت و معنادار از هویت هستند که آنها را در نگهداری یک احساس پیوستگی در همه ی زمانها و موقعیتهای توانا می سازد و چارچوبی را برای تصمیم گیری، حل مسئله، تعبیر تجربیات و اطلاعات مربوط به خود فراهم می سازد (برزونسکی و همکاران، ۲۰۱۱).

رسیدن به تعهدی مبتنی بر اکتشاف و آگاهی در شکل گیری هویت و سلامت روانی اهمیت بسیار زیادی دارد. ساختار هویتی خوب شکل گرفته و یکپارچه، حس هدفمندی و جهت داشتن را در فرد ایجاد می کند که در نهایت به فرد در تصمیم گیری، حل مسئله و مقابله مؤثر با الزامات زندگی روزمره و سازگار شدن با محیط های جدید کمک می کند (برزونسکی و کوک، ۲۰۰۵). اریکسون (۱۹۶۵؛ نقل از ولیوراس و بوسما، ۲۰۰۵) معتقد بود اگر هویت شخصی در طی زمان و بر اساس تجربه های حاصل از رفتار صحیح اجتماعی شکل بگیرد و جوان، خود را بشناسد و از دیگران جدا سازد، تعادل روانی او تضمین می شود، ولی اگر به جای خودآگاهی و تشکیل هویت مثبت، به ابهام در نقش دچار شود، هماهنگی و تعادل روانی او به هم می خورد. سردرگمی در نقش ممکن است خود را به صورت اختلالات رفتاری نظیر فرار از منزل، بزهکاری، یا حتی روان پریشی آشکار نشان دهد (کاپلان، به نقل از غرابی، عاطف وحید، دژکام، محمودیان، ۱۳۸۴).

رفتارهای تربیتی والدین در رشد عاطفی و اجتماعی کودکی که به زودی مسیر هویت یابی نوجوانی را طی می کند؛ نقش بسیار مهمی دارد. بسیاری از والدین به هنگام گذر فرزندانشان از این مرحله با آنان دچار تناقض و کشمکش می گردند. این کشمکش همراه با دوگانگی روانی خود نوجوان، درباره ی ترس از جدایی از والدین و نیاز به استقلال یابی می تواند پیامد منفی و ناپهناجدار داشته باشد. تربیت فرزند اگر به شکل سالمی صورت گیرد هم باعث رشد استقلال وی در مسیری صحیح خواهد شد و هم روابط صمیمانه وی با والدین را حفظ خواهد کرد (اسعدی، ذکایی، کاویانی، محمدی، گوهری، ۱۳۸۲).